

Sygn. akt IV U 972/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 3 lutego 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania W. F.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 września 2015 roku nr (...)

w sprawie W. F.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się W. F. prawo do emerytury od dnia (...).

Sygn. akt IV U 972/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 3 lutego 2016 r.

Decyzją z dnia 21 września 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), odmówił W. F. przyznania prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie spełnia wymogów określonych w art. 184 powołanej ustawy, od wystąpienia których uzależnione jest nabycie prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował 15-letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a jedynie 10 lat, 8 miesięcy i 19 dni takiej pracy. W stażu tym organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1990 r. do

31 grudnia 1998 r. w (...) (na terenie Zakładów (...)), ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym przez (...) w S., nie określono charakteru jego pracy zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a zakład pracy nie posiada dokumentacji, na podstawie której mógłby dokonać korekty tego świadectwa.

Decyzję tę zaskarżył W. F., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się co najmniej 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, ponieważ

w takim charakterze pracował od 1 sierpnia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w(...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako monter- ślusarz.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji podniósł, że przedłożone przez wnioskodawcę świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach jest nieprawidłowe z uwagi na brak wskazania w tym dokumencie na charakter wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący W. F., urodzony (...)r., w dniu (...) r. osiągnął 60 lat życia. Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udokumentował 28 lat, 2 miesiące i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 10 lat, 8 miesięcy i 19 dni z tytułu zatrudnienia od 1 października 1975 r. do 30 września 1980 r. w (...)przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości i od 12 listopada 1984 r. do 31 lipca 1990 r. w (...) w O. jako operator urządzeń oczyszczalni ścieków.

We wniosku z dnia 1 lipca 2015 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 września 2015 r. ZUS Oddział w T. odmówił W. F. przyznania prawa do tego świadczenia, ponieważ wnioskodawca nie udokumentował 15- letniego stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący nie jest członkiem OFE.

(okoliczności bezsporne)

Sąd ustalił ponadto następujący stan faktyczny sprawy:

Od 1 sierpnia 1990 r. do 31 marca 1994 r. odwołujący W. F. był zatrudniony w (...) w pełnym wymiarze godzin na stanowisku ślusarza, zaś od 1 kwietnia 1994 r. do 31 sierpnia 1999 r. w (...) S.A. w S. (...)w pełnym wymiarze godzin na stanowisku ślusarza- mechanika. W oświadczeniu

z dnia 21 lipca 1990 r. odwołujący wyraził zgodę na podjęcie pracy od 1 sierpnia 1990 r.

w (...) w Ł. na obiekcie (...)w B.. Odwołujący rozpoczął pracę u nowego pracodawcy w związku

z zawartym między jego poprzednim pracodawcą, tj. Zakładami (...) w O., a (...)w Ł. porozumieniem zgodnie z umową najmu i dzierżawy (...)

dowód:

- oświadczenie odwołującego z dnia 21.07.1990 r.- k. 24 akt osobowych,
- świadectwo pracy z dnia 09.08.1990 r. z Zakładów (...) w O.- k. 26 akt osobowych,

W dniu 31 lipca 1990 r. Zakłady (...)w O. jako wynajmujący- wdzierżawiający zawarły z (...)w Ł. jako najemcą- dzierżawcą umowę najmu i dzierżawy (...). W § 2 umowy Zakład (...) w Ł. zobowiązał się do wykorzystywania przedmiotu najmu- dzierżawy na cele oczyszczalni ścieków i prac z tym związanych. Strony postanowiły, że umowa ta zawarta zostaje na okres próbny do 31 grudnia 1990 r., a w razie nierozwiązania jej przed tym terminem za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, poczytana będzie jako zawarta na czas nieokreślony. W umowie strony zastrzegły trzymiesięczny okres wypowiedzenia. Zakłady (...) w O. ponownie przejęły oczyszczalnię ścieków w 1999

r. Stosownie do podpisanej umowy najmu i dzierżawy obiektu „Oczyszczalni ścieków” oraz na podstawie pisemnej zgody pracowników z dnia 1 sierpnia 1990 r., Zakłady (...) w O. przekazały (...) w Ł.28 pracowników na stanowiskach robotniczych, w tym odwołującego oraz 4 pracowników na stanowiskach nierobotniczych.

dowód:

- kserokopia umowy najmu i dzierżawy z dnia 31.07.1990 r.- k. 15-16,
- pismo Zakładów (...) w O.- k. 22-23 akt osobowych,
- zeznania świadka A. M.- 00:18:41-00:21:57,

Do zakresu obowiązków odwołującego w Zakładach (...) w O. na stanowisku aparaturowego urządzeń oczyszczalni ścieków należała obsługa urządzeń oczyszczalni ścieków. Urządzeniami tymi były krata piaskownika, pompy osadowe na przepompowni ścieków, wózek pojezdny wraz z pompą do piasku, osadniki I stopnia, złoża zraszane, osadniki wtórne, pompy osadowe, komora fermentacyjna oraz piec do c.o.

dowód:

- zakres obowiązków odwołującego na stanowisku aparaturowego urządzeń oczyszczalni ścieków w Zakładach (...) w O.- k. 10 akt osobowych,

Pomimo, że formalnie od 1 sierpnia 1990 r. do 31 marca 1994 r. odwołujący zajmował w (...) stanowisko ślusarza, zaś od 1 kwietnia 1994 r. do 31 sierpnia 1999 r. stanowisko ślusarza- mechanika, faktycznie pracował w charakterze monter- ślusarza. Oczyszczalnia ścieków była zlokalizowana przy ul. (...). Mieściła się na terenie Zakładów (...), w związku z czym zajmowała się również obsługą kolektorów ścieków zlokalizowanych na terenie Browaru (...). Większość obiektów w oczyszczalni znajdowała się na otwartej przestrzeni, gdyż były to otwarte osadniki. Był także ciąg obróbki osadów i wydzielone zbiorniki fermentacji. W oczyszczalni ścieków pracowali na 4 zmiany operatorzy urządzeń oczyszczalni oraz ekipa remontowa, której zadaniem było dbanie

o sprawność urządzeń oczyszczalni ścieków. Odwołujący pracował w brygadzie remontowej, która zajmowała się remontami, naprawą, usuwaniem awarii oraz montażem i demontażem urządzeń linii technologicznych, na przykład pomp, mieszadeł, zasuw oraz rurociągów

i armatury na rurociągach. Ekipa remontowa pracowała przy obiektach służących oczyszczaniu ścieków i filtrów otwartych. Do ich obowiązków należała również bieżąca eksploatacja urządzeń oczyszczalni ścieków, tj. smarowanie, wymiana uszczelniaczy

i zużytych wirników. W oczyszczalni ścieków znajdowały się takie urządzenia, jak: piaskownik, odtluszczacze ścieków, pompownia I stopnia, odsadniki wstępne, komory napowietrzania, odsadniki wtórne i pompy osadowe. W skład ekipy remontowej wchodziło

2 elektryków i 4 monterów- ślusarzy. Oczyszczalnia ścieków była czynna przez cały czas. Na jej terenie znajdował się warsztat naprawczy. Do warsztatu przewożone były wyłącznie te elementy, których ze względu, na przykład na zagrożenie wybuchem, nie można było naprawiać na miejscu. W warsztacie były szlifierki, spawarka, butle acetylenowe i palnik. Odwołujący posiadał uprawnienia spawacza i na terenie warsztatu wykonywał również prace spawalnicze. Większość remontów odbywała się jednak na terenie oczyszczalni.

W oczyszczalni znajdowało się około 60 urządzeń. Średnia częstotliwość przeglądów urządzeń w oczyszczalni wynosiła od miesiąca do roku, w zależności od typu urządzenia.

W miesiącu wykonywano kilka takich przeglądów. Awarie usuwano na miejscu, na terenie oczyszczalni. Jeżeli awaria dotyczyła rurociągu, był on wyciągany sprzętem ciężkim i na miejscu ekipa remontowa dokonywała jego wymiany albo naprawy. Część instalacji rurociągów była zlokalizowana w ziemi, a część powyżej poziomu gruntu. Warunki pracy w oczyszczalni ścieków były trudne z uwagi na woń. Pracownicy ekipy remontowej ubierali odzież ochronną, ponieważ musieli wchodzić do studni. Studnie były przy osadnikach wstępnych i wtórnych oraz przy WKF- K. Wydzielonej Fermentacji. Remontując te urządzenia, należało wejść do studni na głębokość 6-7 metrów. Pompy znajdowały się

w pompowni na dolnym poziomie 4-5 metrów. Zasuwy były demontowane w studniach i zbiornikach, a transportowane przez wyciągarki. Zasuwa znajdowała się na dnie studni. Pracownicy ekipy remontowej naprawiający zasuwy mieli ze sobą aparaty tlenowe. Naprawy polegały na montażu lub demontażu zasuwy albo na demontażu zasuwy i montowaniu nowych elementów, typu śruba, kłapa. Część urządzeń była eksploatowana na poziomie gruntu. Dotyczyło to aeratorów, zastaw na kanałach ściekowych, zgarniaczy na osadnikach wtórnych, przelewów i grzebieni. Pracownicy ekipy remontowej zajmowali się też naprawą urządzeń w kotłowni, remontami rusztów, pieców, sieci ciepłowniczej, zasuw i rur. Kotłownia znajdowała się na terenie oczyszczalni, w centrum całego kompleksu.

W oczyszczalni pracowali też operatorzy, którzy obsługiwali urządzenia. Operatorzy włączali i wyłączali poszczególne urządzenia oczyszczalni ścieków, a ekipa remontowa dbała o to, aby urządzenia te były sprawne. Urządzenia w oczyszczalni ścieków pracowały w ruchu ciągłym. Wymagały przeglądów i bieżących napraw. Przepisy wymagały harmonogramu przeglądów

i remontów. Pracownicy ekipy remontowej pracowali w takich samych warunkach, co operatorzy urządzeń, a nawet w trudniejszych, ponieważ niektóre elementy instalacji, na przykład zawory, rurociągi, czy pompy znajdowały się w miejscach, w których operator nie bywał każdego dnia. W pompowni zaś cały czas znajdowały się ścieki, woda, czy osad.

W razie awarii lub potrzeby remontu, należało opróżnić pompownię ze ścieków, wejść do środka i dokonać naprawy. Ciężkie warunki polegały na pracy w ściekach, osadach, na mrozie, w odorze, na głębokości w studzienkach i w kontakcie z amoniakiem. Pracownicy ekipy zakładali w trakcie remontów aparaty tlenowe. Operatorzy pracowali w suchym miejscu na poziomie zerowym i obsługiwali pompy, zagęszczacze, osadniki, aeratory oraz kotłownię. W pewnym okresie podjęto decyzję o modernizacji oczyszczalni, w związku

z czym utworzona została ekipa budowlana. Liczyła ona około 10 osób i zajmowała się realizowaniem projektu rozbudowy i modernizacji oczyszczalni. Od 1993 r. odwołujący posiadał uprawnienia do obsługi wciągów stałych i przejezdnych sterowanych z poziomu roboczego. Od 1992 r. miał także uprawnienia w zakresie eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych w celu remontów kotłów, zaś od 1987 r. uprawnienia do spawania gazowego i elektrycznego. W dniu 2 maja 1988 r. (...) Oddział w K. wydał odwołującemu książkę spawacza, w której uczyniono adnotację potwierdzającą uzyskanie przez niego tych uprawnień.

dowód:

- odpis książki spawacza- k. 16 akt osobowych,
- zeznania świadka A. M.- 00:21:57-00:49:04,
- zeznania świadka M. S.- 01:06:22-01:15:30,
- zeznania odwołującego W. F.- 01:20:52-01:33:06,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów, zeznania świadków i odwołującego.

Sąd pozytywnie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom świadków A. M. i M. S. oraz słuchanego w charakterze strony W. F., którzy wskazali na okoliczności istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia, dotyczące charakteru, rodzaju i warunków pracy ubezpieczonego w (...) w B., zlokalizowanej na terenie Zakładów (...) w O., a dzierżawionej przez zakład (...), w charakterze montera- ślusarza. Zeznania te zasługiwały na walor pełnej wiarygodności, gdyż były rzeczowe, wewnątrznie spójne i logiczne, a przy tym przekonujące w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego. Wzajemnie też ze sobą korespondowały.

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Wymagany w art. 184 ust. 1 pkt 2 okres składkowy i nieskładkowy przewiduje art. 27 powołanej ustawy, w świetle którego wynosi on co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

Przepis art. 32 ustawy statuuje natomiast, iż ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 1. Zgodnie z dyspozycją tego przepisu- za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Stosownie do treści art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Mowa tu o rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Jak wynika z § 1 wskazanego rozporządzenia, stosuje się je do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia.

W myśl § 2 ust. 1, okresami uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (ust. 2).

Zgodnie zaś z § 4 ust. 1, prawo do emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A rozporządzenia, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz legitymuje się wymaganym okresem zatrudnienia, w tym co najmniej okresem 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący W. F. osiągnął wiek 60 lat, posiadał na dzień 1 stycznia 1999 r. wymagany 25-letni okres ubezpieczenia i nie jest członkiem OFE.

Rozstrzygnąć natomiast należało, czy wnioskodawca legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Kwestia sporna dotyczyła przesądzenia, czy praca odwołującego wykonywana od 1 sierpnia 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w charakterze monter-ślusarza w Oczyszczalni (...) w B. na terenie Zakładów (...) w O. była pracą w szczególnych warunkach, czy też rację ma organ rentowy, że nie spełniała ona tych kryteriów.

Pozytywne przesądzenie tej kwestii prowadziło do uznania, że wnioskodawca legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach, co uprawniałoby go do prawa do tzw. wcześniejszej emerytury, ponieważ ZUS uznał za taką pracę okres 10 lat, 8 miesięcy i 19 dni. Do udowodnienia 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach zbrakło zatem wnioskodawcy 4 lat, 3 miesięcy i 11 dni. Sporny okres znacznie wykracza poza ten czas.

Odwołujący przedłożył co prawda świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawione przez (...)S.A. w S., ale ZUS je zakwestionował podnosząc, że nie określono w nim charakteru pracy ubezpieczonego zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 r., a zakład pracy nie posiada dokumentacji, na podstawie której mógłby dokonać korekty tego dokumentu. Jak jednak podkreśla się w orzecznictwie, świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz zwykłe świadectwa pracy nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający takie świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwa traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c., które stanowią dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej w nim podstawy prawnej. Sąd może więc prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy świadczona przez stronę praca była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia i czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

(por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 24 września 2008 r., III AUa 795/08, OSAB 2008/4/60-68, wyrok SA w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 r., III AUa 3113/08, LEX

nr 552003, wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14 lutego 2012 r., III AUa 1717/11, LEX nr 1129731).

Organ rentowy uznał za pracę w szczególnych warunkach okres zatrudnienia ubezpieczonego od 12 listopada 1984 r. do 31 lipca 1990 r. w Zakładach (...)

w O. na stanowisku operatora urządzeń oczyszczalni ścieków, przypadający bezpośrednio przed spornym okresem. W świadectwie pracy z dnia 9 sierpnia 1990 r. wystawionym przez tego pracodawcę uczyniono adnotację, że stosunek pracy łączący odwołującego z Zakładami (...) został rozwiązany na mocy porozumienia między zakładami zgodnie z umową najmu i dzierżawy (...). Chodziło tutaj o porozumienie zawarte między Zakładami (...) w O. a (...) w Ł..

W aktach osobowych znajduje się oświadczenie odwołującego z dnia 21 lipca 1990 r., w którym wyraził on zgodę na podjęcie pracy od 1 sierpnia 1990 r. w (...) w Ł., na obiekcie (...) w B..

W spornym okresie ubezpieczony pracował zatem w tym samym, co w Zakładach (...) w O. miejscu. W aktach osobowych jest też Pismo Zakładów (...) do (...) w Ł. dotyczące przekazania pracowników Oczyszczalni (...) zakładowi (...). Z treści tego pisma wynika, że zgodnie z podpisaną umową najmu i dzierżawy obiektu „Oczyszczalni ścieków” oraz na podstawie pisemnej zgody pracowników z dnia 1 sierpnia 1990 r., Zakłady (...) w O. przekazały (...) w Ł. 28 pracowników na stanowiskach robotniczych oraz 4 pracowników na stanowiskach nierobotniczych. Na liście w części obejmującej pracowników na stanowiskach robotniczych w punkcie 5 znalazło się nazwisko odwołującego. Warunki zatem, w jakich pracował odwołujący w spornym okresie, nie uległy zmianie. Zmianie uległo samo stanowisko pracy, ponieważ uprzednio w Zakładach (...) w O. odwołujący był operatorem urządzeń oczyszczalni ścieków, natomiast w spornym okresie pracował w charakterze montera- spawacza, chociaż według świadectw pracy z dnia: 31 marca 1994 r. i 31 sierpnia 1999 r., od 1 sierpnia 1990 r. do 31 marca 1994 r. był ślusarzem, zaś od 1 kwietnia 1994 r. do 31 sierpnia 1999 r. ślusarzem- mechanikiem.

Oceniając charakter zatrudnienia odwołującego w okresie od 12 listopada 1984 r. do 31 lipca 1990 r. Zakłady (...) w O. powołały się na oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych, która to praca wymieniona została w Dziale IX, zatytułowanym: „W gospodarce komunalnej” pkt 2 wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w Dziale IX pod poz. 2 w pkt 5 wykazu B, stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. Urz. MRiRW z 1988 r. Nr 2, poz. 4).

Dział IX wykazu B, stanowiącego załącznik do wymienionego wyżej zarządzenia resortowego, pod pozycją 2 dotyczącą „Oczyszczania ścieków i filtrów otwartych” w pkt 5 wymienia stanowisko operatora i robotnika urządzeń oczyszczalni ścieków.

Dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i w wykazie A stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 22 lipca 2015 r., III AUa 379/15, LEX nr 1770705).

Zarządzeniom resortowym przypisuje się natomiast charakter informacyjny, techniczno- porządkujący i uściślający. Mogą one być pomocne przy dokonywaniu wykładni oraz kwalifikacji stanowisk pracy określonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie znaczy to, że wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazie A załącznika do rozporządzenia, uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Jednakże w przypadku, gdy rozporządzenie określa stanowisko pracy w sposób ogólny, a zarządzenie resortowe uściśla charakter pracy lub urządzenie, to oczywiście nie dochodzi do przekroczenia granic regulacji wskutek ustalenia, że ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku wskazanym w rozporządzeniu, a stypizowanym w przepisach resortowych (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 6 lutego 2013 r., III AUa 769/12, LEX nr 1282786).

W Dziale IX wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., w punkcie 2 wymieniono oczyszczanie ścieków i filtrów otwartych. Nie jest to praca określona poprzez wskazanie konkretnej nazwy stanowiska, ale praca opisana ogólnie.

W wykazie B, stanowiącym załącznik do zarządzenia resortowego, w Dziale IX, pod pozycją 2 wskazano na 11 różnych stanowisk pracy, a mianowicie: asenizatora (pkt 1), maszynistę maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków (pkt 2), montera- konserwatora sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków- kanalarza (pkt 3), maszynistę maszyn i urządzeń przepompowni i oczyszczalni ścieków (pkt 4), operatora i robotnika urządzeń oczyszczalni ścieków (pkt 5), konserwatora urządzeń (obiektów) wodnych i kanalizacyjnych (pkt 6), maszynistę pompowni stacji pomp wodociągowych (pkt 7), operatora filtrów (pkt 8), robotnika filtrowego (pkt 9), aparatowego uzdatniania wody (pkt 10) oraz robotnika obsługi poletek osadu i złóż filtracyjnych (pkt 11).

Według zarządzenia kwalifikacja danej pracy była zatem bardzo prosta. Wystarczyło bowiem sprawdzić, czy dane stanowisko wprost wymienione zostało w wykazie. Obecnie, należy zbadać, jaki był rzeczywiście rodzaj i charakter pracy ubezpieczonego, aby w sposób prawidłowy dokonać jej kwalifikacji, zgodnie z wykazem A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W ocenie Sądu, praca odwołującego w(...)w B. nadal mieści się w punkcie 5 pozycji 2 Działu IX wykazu B, stanowiącego załącznik do zarządzenia resortowego, który wymieniał stanowisko operatora i robotnika urządzeń oczyszczalni ścieków. Wprawdzie w spornym okresie odwołujący nie był operatorem, ale pracował w brygadzie remontowej. Był robotnikiem urządzeń oczyszczalni ścieków. Brygada, do której należał, zajmowała się przede wszystkim remontami, przeglądami, konserwacją i usuwaniem awarii urządzeń oczyszczalni ścieków. Wykonywała pracę w takich samych warunkach jak operatorzy, a nawet cięższych, z uwagi na utrudniony dostęp do niektórych urządzeń.

Dodatkowo w warsztacie odwołujący zajmował się spawaniem. Praca ta wymieniona została w Dziale XIV, zatytułowanym: „Prace różne” w pkt 12 (prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym) wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Czynności spawalniczych wnioskodawca nie realizował jednak stale i w pełnym wymiarze godzin.

Niezależnie od tego wskazać należy, że praca odwołującego w spornym okresie może być kwalifikowana według innej pozycji wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia, a mianowicie punktu 25 Działu XIV, w którym wymieniono bieżącą konserwację agregatów i urządzeń oraz prace budowlano- montażowe i budowlano- remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Jako podstawowe w oczyszczalni ścieków wykonywane były prace operatorów urządzeń, których praca była pracą w szczególnych warunkach. Oceniając charakter realizowanych przez odwołującego w spornym okresie czynności uznać należało, że taka kwalifikacja jego pracy w tym czasie jest prawidłowa.

Analizując materiał dowodowy sprawy, zarówno w postaci dokumentów, jak i zeznań świadków uznać należało, że w spornym okresie odwołujący wykonywał pracę w takich samych jak uprzednio warunkach, z tym, że na stanowisku robotniczym przy remontach urządzeń oczyszczalni ścieków. Była to praca w szczególnych warunkach, którą można zakwalifikować według dwóch różnych pozycji wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a mianowicie według Działu IX pkt 2 i według Działu XIV pkt 25.

W tym miejscu należy jeszcze wskazać, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki SN: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325, z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329, z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283, z dnia

22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009/5-6/75, z dnia 24 marca 2009 r., I PK 194/08, LEX nr 528152, z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638, z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652 i z dnia 8 czerwca 2011 r., I UK 393/10, LEX nr 950426).

W tym stanie faktycznym i prawnym Sąd uznał, że zaskarżona decyzja ZUS Oddział w T. z dnia 21 września 2015 r. nie była zasadna. Na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący wykazał bowiem co najmniej 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach.

Mając to na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo do emerytury od (...)r. W dacie tej ubezpieczony złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę i w tym samym dniu ukończył 60 rok życia.